

Розробники:

Сакалюк Олена Петрівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладачі:

Сакалюк Олена Петрівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

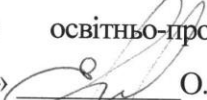
Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри початкової освіти

Протокол № 8 від 20 січня 2020 року

Завідувач кафедри Г.Л. Бондаренко

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 012.00.01 «Дошкільна освіта»

«20» 01 2020 р.

Гарант освітньо-професійної програми 012.00.01 «Дошкільна освіта» О.А. Половіна

Робочу програму перевірено

«22» 01 2020 р.

Заступник директора М.А. Машовець

Пролонговано:

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__»____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__»____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__»____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__»____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формою навчання	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
<i>Трудове навчання з методикою</i>		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	6/ 180	
Курс	3	3
Семестр	6	6
Кількість змістовий модулів із розподілом:	2	
Обсяг кредитів	6	6
Обсяг годин, в тому числі:	180	180
Аудиторні	84	24
Модульний контроль	12	
Семестровий контроль	-	
Самостійна робота	84	156
Форма семестрового контролю		
<i>Змістовий модуль «Зміст курсу «Трудове навчання з методикою»</i>		
Курс	3	3
Семестр	6	6
Обсяг кредитів	6	6
Обсяг годин, в тому числі:	180	180
Аудиторні	84	24
Модульний контроль	12	
Семестровий контроль	-	
Самостійна робота	84	156
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – сформувані у майбутніх учителів початкових класів проектно-технологічні знання, уміння і навички щодо навчання учнів початкової школи технологічної освітньої галузі та її змістових ліній, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Завдання навчальної дисципліни:

- оволодіти знаннями, які є теоретичною основою побудови змісту технологічної освітньої галузі та її окремих змістових ліній;
- розвивати уміння проектування, організації, оцінювання, рефлексії освітнього процесу з предмету «Трудове навчання» в початковій ланці освіти;
- розвивати уміння застосовувати сучасні інноваційні методики, технології навчання учнів початкової школи технологічної освітньої галузі;

- розвивати уміння розв'язувати стандартні та проблемні методичні задачі під час навчання учнів початкової школи технологічної освітньої галузі.

3. Результати навчання за дисципліною:

У результаті засвоєння курсу «Трудове навчання з методикою» студент має:

Знати:

- сучасні теоретичні основи технологічної освітньої галузі, визначеної Державним стандартом початкової освіти;
- суть методичних систем навчання учнів початкової школи технологічної освітньої галузі та її змістових ліній, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Уміти:

- застосовувати знання, уміння й навички, що становлять теоретичну основу технологічної освітньої галузі, під час розв'язування навчально-пізнавальних і професійно-зорієнтованих задач;
- проектувати освітній процес з предмету «Трудове навчання» у вигляді календарно-тематичного планування для певного класу, теми;
- моделювати процес навчання учнів початкової школи з предмету «Трудове навчання»: розробляти проекти уроків, методику роботи над окремими видами завдань.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт							модульний контроль
	Аудиторна						Самостійна	
	Усього	Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні		
Змістовий модуль 1. Зміст курсу «Трудове навчання з методикою»								
Тема 1. Вступ. Зміст курсу «Трудове навчання з методикою». Інструктаж з правил техніки безпеки.	11	2		4			5	
Тема 2. Аналіз шкільної програми з трудового навчання 1-4 класи.	9			4			5	
Тема 3. Урок трудового навчання. Типи уроків.	11	2		4			5	
Тема 4. Методи трудового навчання	13	2		4	2		5	
Модульний контроль	6							6
Разом	50	6	-	16	2	-	20	6
Змістовий модуль 2. Методика трудового навчання в початковій школі								
Тема 5. Lego-конструювання. Шість цеглин. Гра по-новому, навчання по-іншому.	13	2		4	2		5	
Тема 6. Папір. Картон. Історія виникнення паперу. Технологія роботи з папером і картоном.	11			6			5	

Паперопластика.								
Тема 7. Техніки роботи з папером: оригами, кірікомі, кусудамі.	10			4			6	
Тема 8. Скручування паперу. Конструювання виробів у техніці квіллінг.	12			6			6	
Тема 9. Технологія роботи з тканиною і волокнистими матеріалами. Шиття. Види швів.	10			4			6	
Тема 10. Технологія канзаші. Виготовлення виробів з атрибутами корпоративної культури Університету.	12			6			6	
Тема 11. Виготовлення виробів з фетру.	10			4			6	
Тема 12. Вишивання. Українська народна вишивка. Вишивання нитками, стрічками.	14			6	2		6	
Тема 13. Бісероплетіння. Виготовлення гerdани.	10			4			6	
Тема 14. Техніка декорування - декупаж.	10			4			6	
Тема 15. Техніка малювання на воді – ебру.	12			6			6	
Модульний контроль	6							6
Разом	130	2	-	54	4	-	64	6
Усього	180	8	-	70	6	-	84	12

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Зміст курсу «Трудове навчання з методикою»

Тема 1. Вступ. Зміст курсу «Трудове навчання з методикою».

Психолого-педагогічні основи трудового навчання молодших школярів. Завдання трудового навчання і виховання. Вимоги до вчителя. Фізичний і розумовий розвиток в процесі праці. Естетичне і моральне виховання в праці. Психофізіологічні основи формування трудових дій. Інструктаж з правил техніки безпеки. Організація робочої кімнати для учнів початкових класів. Обладнання робочого місця вчителя. Санітарно-гігієнічні вимоги до робочої кімнати з трудового навчання учнів молодших класів. Обладнання робочого місця учня.

Основні поняття теми: освіта, зміст курсу, методика навчання, психолого-педагогічні науки, психологія, педагогіка, психічна діяльність, методи дослідження, пізнавальна діяльність, систематизація навчального матеріалу, принципи навчання, педагогічний досвід, технологічні поняття, проектування виробів, зміст навчання, уміння і навички, психологічний процес.

Рекомендовані джерела

Основні [2,5,6]

Додаткові [4,7,8]

Тема 2. Аналіз шкільної програми з трудового навчання 1-4 класів.

Ознайомлення з методикою трудового навчання в початкових класах. Завдання і основні розділи змісту занять з учнями початкових класів. Аналіз змісту програм занять з трудового навчання по розділах і класах. Ознайомлення з Державним стандартом та з пояснювальною запискою і структурою програми трудового навчання. Аналіз Типової освітньої програми «Нової української школи».

Основні поняття теми: методика навчання, шкільна програма, способи обробки матеріалів, прийоми роботи, продуктивність праці, пояснювальна записка, практичні уміння, індивідуальна робота, робоча кімната, обладнання, робоче місце, інструменти, навчальна база.

Рекомендовані джерела

Основні [3,4,6]

Додаткові [3,4,9]

Тема 3. Урок трудового навчання. Планування уроків трудового навчання.

Урок як основна форма організації навчально-виховної роботи з трудового навчання. Специфіка уроків і вимоги до них. Дотримання на уроках трудового навчання основних принципів навчання. Типи уроків трудового навчання. Структура уроку. Облік знань і вмінь учнів. Критерії оцінювання. Спостереження і аналіз уроку трудового навчання. Зміст технологічних операцій, що вивчаються на уроці.

Основні поняття теми: планування уроків, план-конспект, перспективна підготовка, поточна підготовка, структура і зміст уроку, методична література, наочні посібники, запрограмовані норми часу, календарний план, методика інструктування, аналіз уроку.

Рекомендовані джерела

Основні [2,5,6]

Додаткові [4,8,10]

Тема 4. Методи трудового навчання

Поняття про методи і прийоми навчання. Характеристика методів, що визначаються за джерелами інформації. Класифікація методів трудового навчання. Усні словесні методи. Демонстраційні методи. Практичні методи. Характеристика методів трудового навчання, що визначаються за видами діяльності. Репродуктивні методи навчання. Активні методи навчання: частково-пошуковий, проблемний, дослідницький.

Основні поняття теми: методи трудового навчання, прийоми навчання, класифікація методів, словесні методи, демонстраційні методи, практичні методи, ефективність методу, логічні прийоми, технічні прийоми, навчальні методи, репродуктивні методи, проблемний - пошуковий метод, частково - пошуковий, дослідницький метод, сучасний урок, синтез мислення, проблемна ситуація, самостійна діяльність, дидактичні вимоги, практичні уміння, індивідуальна робота.

Рекомендовані джерела

Основні [2,5]

Додаткові [3,4,6]

Змістовий модуль 2.

Методика трудового навчання в початковій школі

Тема 5. Lego-конструювання. Шість цеглин. Гра по-новому, навчання по-іншому.

Поняття про Lego-конструювання. Конструювання — це діяльність, що має моделюючий характер. Засоби Lego-конструктора. Оволодіння загальними способами дій у різних видах діяльності, зокрема на розвиток і вдосконалення зорово-моторної координації. Навчальні посібники «Шість цеглин», «Гра по-новому, навчання по-іншому».

Основні поняття теми: Lego-конструювання, конструювання, критичне мислення, логіка, моделюючий характер, наслідування, гнучкість мислення, креативність, конструкторська творчість.

Рекомендовані джерела

Основні [3,5]

Додаткові [4,5,10]

Тема 6. Папір. Картон. Історія виникнення паперу. Технологія роботи з папером і картоном. Паперопластика.

Види паперу і картону їх властивості, застосування. Поняття про папір та його види. Способи обробки паперу. Економне використання матеріалу. Методи і прийоми навчання учнів початкових класів роботи з папером і картоном. Застосування шаблону, штампа, трафарету при обробці паперу і картону.

Основні поняття теми: паперопластика, папір, картон, способи обробки сенсорика, дрібна моторика рук, просторова уява, трафарет, шаблон, штамп, окомір, вимірювання і розмічання, аплікація.

Рекомендовані джерела

Основні [1,6]

Додаткові [1,7,10]

Тема 7. Техніки роботи з папером: орігамі, кірікомі, кусудами.

Орігамі. Елементи графічної грамоти в початковій школі. Перегинання, складання паперу і картону. Згинання товстого паперу і тонкого картону під кутом з продавлюванням ліній згину. Згинання товстого картону з надрізом по лінії згину. Особливості згинання паперу і картону при утворенні циліндричних і конічних форм. Прийоми формоутворення виробів складанням паперу з однаковим перегинанням протилежних кутів, складанням квадрату квадратами, складанням квадрату трикутниками. Японська технологія складання паперу - кірікомі. Виготовлення модулів. Виготовлення кусудами.

Основні поняття теми: орігамі, кірікомі, кусудами, модуль, папір, картон, способи обробки сенсорика, дрібна моторика рук, просторова уява.

Рекомендовані джерела

Основні [1,6]

Додаткові [1,7,10]

Тема 8. Скручування паперу. Конструювання виробів у техніці квілінг.

Поняття про квілінг, як особлива техніка скручування паперових смужок і формування з окремих елементів цілих картин, як плоских, так і об'ємних.

Основні поняття теми: композиція, букет, абстракція, фігурка, інтер'єрні написи.

Рекомендовані джерела

Основні [4,6]

Додаткові [5,7,8]

Тема 9. Технологія роботи з тканиною і волокнистими матеріалами. Шиття. Види швів.

Поняття про технології роботи з тканиною і волокнистими матеріалами. Їх класифікація. Текстильні матеріали. Колекція видів тканин. Технологічні властивості різних тканин. Художнє прикрашання (оздоблення) виробів з тканини. Види оздоблення: аплікація, вишивання, мереживо. Способи закріплення деталей на основі при виконанні аплікаційних робіт. Шиття. Види швів.

Основні поняття теми: шов, ескіз, лекало, способи кріплення, технічний рисунок, викрійка, мереживо.

Рекомендовані джерела

Основні [5,6]

Додаткові [3,8,9]

Тема 10. Технологія канзаші. Виготовлення виробів з атрибутами корпоративної культури Університету.

Технологія канзаші. Особливості тканини в поздовжньому і поперечному напрямках. Розміщення і закріплення викрійок на тканині з урахуванням напрямку ниток. Розмічання стрічки під лінійку і лекало. Розкрій стрічки за викрійкою.

Основні поняття теми: канзаші, ескіз, способи кріплення, технічний рисунок, викрійка.

Рекомендовані джерела

Основні [5,6]

Додаткові [3,8,9]

Тема 11. Виготовлення виробів з фетру.

Поняття про фетр, види фетру, особливості цього матеріалу. Вовняний, акриловий, бамбуковий фетр.

Основні поняття теми: декоративна фурнітура, викрійка, петельний шов.

Основні [5,6]

Додаткові [3,7]

Тема 12. Вишивання. Українська народна вишивка. Вишивання нитками, стрічками. Вишивання.

Поняття про вишивання. Українська народна вишивка. Етнічні особливості української вишивки. Особливості орнаментів. Символізм у вишиванні. Сакральне значення кольорів ниток на вишивці. Вишивка, як оберіг українського роду. Способи вишивання. Основні декоративні шви. Техніка вишивання хрестиком.

Основні поняття теми: стебловий шов, тамбурний шов, оксамитовий шов, мереживний шов, орнамент.

Рекомендовані джерела

Основні [3,5,6]

Додаткові [3,9,11]

Тема 13. Бісероплетіння. Виготовлення гердани.

Поняття про бісер, як матеріал для вишивання та оздоблення виробів. Бісер, його особливості та технологічні характеристики. Бісероплетіння. Способи плетіння бісером. Види бісеру.

Основні поняття теми: гердана, бісероплетіння.

Рекомендовані джерела

Основні [3,5,6]

Додаткові [3,9]

Тема 14. Техніка декорування - декупаж

Поняття про декупаж, як техніку декорування предметів інтер'єру, тканини, дерева, скла за допомогою паперової аплікації. 3-D композиції та технології їх виготовлення. Зворотний декупаж.

Основні поняття теми: декупаж, декоративний візерунок, 3-D композиції, крафелюр, шеббі-шик.

Рекомендовані джерела

Основні [5,6]

Додаткові [1,5,8]

Тема 15. Техніка малювання на воді – «ебру».

Поняття про техніку малювання на воді – ебру. Історія виникнення ебру, інструменти та матеріали. Особливості перенесення малюнка на папір, шкіру, тканину, метал, скло. Арт-терапевтичні особливості використання техніки ебру у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

Основні поняття теми: ебру, мармурування, хвилі на воді.

Рекомендовані джерела

Основні [1,5,6]

Додаткові [7]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Поточне тестування та самостійна робота			Макс. сума балів	Сума
Модулі	Змістовий модуль № 1	Змістовий модуль № 2		
Бали за модуль	183	281		
Лекції	3	1	4	
Практичні заняття	13 - 130	22 - 220	350	
Лабораторні заняття	1 - 10	2 - 20	30	
Сам. робота	5 - 15	5 - 15	30	

МКР	1- 25	1- 25	50	
464:100 = 4.64 РК – 4.64			464	100

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

При перевірці та оцінюванні знань, в результаті вивчення навчальної дисципліни, доречно буде керуватися наступними критеріями:

1. здатність до коректного і науково виваженого аналізу практичного матеріалу – 1 бал,
2. здатність до творчого і науково виваженого обґрунтування власної позиції у процесі розкриття теми – 2 бала,
3. здатність до логічного структурування матеріалу – 1 бал,
4. здатність до грамотної (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок) презентації матеріалу – 1 бал

№ з/п	Назва теми	Кільк. годин	Кіл-ть балів
Змістовий модуль 1. Зміст курсу «Трудове навчання з методикою»			
1	Дослідити вплив техніки «ебру» на роках з трудового навчання у роботі з дітьми з порушенням мовлення.	20	15
Змістовий модуль 2. Методика трудового навчання в початковій школі			
1	Пройти онлайн-курс навчання на платформі EdEra: «Робота вчителів початкових класів з дітьми із особливими освітніми потребами»	64	15
	Разом	84 год	30 балів

7. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100 – 90
Дуже добре	82 – 89
Добре	75 – 81
Задовільно	69 – 74
Достатньо	60 – 68

Рекомендовані джерела

Основні

1. *Ботюк О.Ф.* Конструювання з паперу методом орігамі: навч. посібник/ Ботюк О.Ф. – Т.: Богдан, 2004. – 64 с.
2. *Веремійчик, І. М.* Методика трудового навчання в початковій школі [Текст]: навч. посіб. / Іван Маркович. Веремійчик. – Тернопіль : Мальва-ОСО, 2007. – 276 с.
3. Гра по-новому, навчання по-іншому. Методичний посібник/Упорядник О.Рома - The LEGO Foundation, 2018.-44с.
4. *Коберник О.М., Сидоренко В.К.* Методика трудового навчання: проектно-технологічний підхід: навч. посіб. / [за заг. ред. О.М. Коберника, В.К. Сидоренка]. – Умань: СПД Жовтий, 2008. – 216 с.
5. Типова освітня програма початкової освіти під керівництвом Р. Б. Шияна .– Електронний ресурс.-Режим доступу:<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>.
6. Трудове навчання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1 – 4 класи.-Режим доступу:<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>.

Додаткові:

1. *Багрянний І.* Сад Гетсиманський.- Шкільна бібліотека української та світової літератури.-2016.-576с.
2. *Вешкина О.Б.* Декупаж. Креативная техника для хобби и творчества. – М.: Эксмо, 2009. – 64 с. 2.
3. Ебру - малювання на воді.-Електронний ресурс.-Режим доступу:<http://www.mymagickey.com/index.php/eburu-malyuvannya-na-vodi>.
4. *Кристаніни Д., Лупато М., Страбелло В.* Все о декупаже: техники и изделия. – М.: Ниола 21 век, 2009. – 123 с.
5. *Ліщинська-Кравець Г.Л.* Техніки вишивання.-2010.-Електронний ресурс.- Режим доступу:<http://vishivanka.net.ua/article/5>.
6. *Пометун О.І., Пироженко Л.В.* Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: навч.-метод. посіб. / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко. За ред. О.І.Пометун. – К.: Видавництво А.С.К., 2004. – 192 с.
7. *Черутти П.Н.* Декупаж. Декоративная отделка предметов интерьера, посуды, аксессуаров. Практическое руководство. – М.: Ниола-Пресс, 2008. – 159 с.
8. *Шахінка І.* Розвиваємо творчі навички: техніка малювання на воді – ебру.- 2019.-Електронний ресурс.-Режим доступу: <http://mini-rivne.com/malyuvanna-na-vodi-embry/>.
9. Шість цеглинок в освітньому просторі школи. Методичний посібник/Упорядник О.Рома - The LEGO Foundation, 2018.-32с.
- 10.Що таке квіллінг? Ідеальна техніка для початківців. Корисні поради на кожен день.-Електронний ресурс.-Режим доступу:<http://vidpoviday.com/shho-take-kvilling-idealna-texnika-dlya-pochatkivciv>.
- 11.*Ярошевич О.В.* Технологія виготовлення виробів у техніці декупаж: навчальний посібник з технології дизайну предметів інтер'єру для учнів 10-11 класів/Укл. О.В. Ярошевич. – Старокостянтинів. – 2013. – 86 с.

Тиждень	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Модулі	ЗМ I							ЗМ II							
Назва модуля	Предмет і зміст курсу “Трудове навчання з методикою”							Методика трудового навчання в початковій школі							
К-сть балів															

за модуль																												
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15													
Дати																												
Теми лекцій (відвідування – 4 бали)	Зміст курсу «Трудове навчання з методикою».		Урок трудового навчання. Типи уроків.		Методи трудового навчання			Лего-конструювання.																				
Теми практичних, лабораторних занять (відвідування, робота під час заняття) 10*3=30 балів 10*35=350	Інструктаж з техніки безпеки на уроках		Аналіз шкільної програми з трудового навчання		Урок трудового навчання		Класифікація методів трудового навчання			Гра по-новому з Lego-конструювання.		Технологія роботи з папером і картоном		Орігамі, Кірікомі, Техніка квілінг		Т-гія роботи з тканиною і волокнистими		Вишивання. Українська Шиття. Види швів.		Робота з фетром		Техніка декорування - декупаж		Техніка ебру				
Самостійна робота (10*3=30б.)	Написати есе на тему: Основні завдання трудового навчання, які передбачені освітньою галуззю		Скласти схему обладнання кабінету трудового навчання		Розробити інтегрований план-конспект уроку з трудового навчання для інклюзивного класу.		Написати доповідь на тему: Організація робочого місця учнів з дотриманням ергономічних умов;		Написати есе: Вимоги до графічних посібників		Скласти схему роботи		Розробити річний тематичний план		Написати есе на тему: «Вплив фізичної праці»		Зобразити поєднану технологію		Скласти схему обладнання кабінету		Зобразити поєднану технологію		Написати есе: Вимоги до		Проаналізувати посібник – «Шість цеглин»		Оперуючись на Державний стандарт	
Види поточного контролю (50б.)	МКР 1 (25 балів)							МКР 2 (25 балів)																				
Підсумковий контроль	Кількість балів: лекції – 3 б., семінари – 10 б, практичні заняття – 60 б., лабораторні заняття – 40б., МКР – 50 б., самостійна. робота – 50 б., Разом – 213 балів. Коефіцієнт – 2,13																											

8. Навчально-методична картка дисципліни

Разом 180 год.: лекції – 8 год., практичні заняття – 70 год., лабораторні заняття – 6 год., самостійна робота – 84 год., модульний контроль – 12 год

